

Školitelský posudek k diplomové práci Bc. Petry Skalníkové “Spontánní barvové preference u primátů”

Diplomová práce byla vypracována v rámci „Výzkumné skupiny pro studium kognice primátů“ - společné skupiny Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie 3. LF UK a Národního ústavu duševního zdraví.

Diplomantka zkoumá spontánní preference barev u non-humánních primátů i u dětí. Studium spontánní preference barev může přispět k objasnění adaptivní výhody, kterou trichromatické vidění (respektive vidění červené barvy) primátům přinášelo. Tento výzkum tak může přispět k diskuzi, zda červená barva má primárně spíš funkci výstražnou či signální, nebo zda se uplatňuje při výběru potravy.

Trichromatické vidění primátů je mezi savci unikátní a je objasněna řada mechanismů týkajících se jeho fyziologických mechanismů, existuje však jen omezené množství studií zaměřených na preferenci barev.

V teoretické části práce se autorka zaměřuje na přehled těchto studií, jak v potravním, tak v nepotravním kontextu, u lidí i non-humánních primátů. V teoretickém úvodu autorka přehledně shrnuje relevantní studie, diskutuje výsledky experimentů a kriticky hodnotí jejich metodiku. Úvod je sepsán přehledně, s naprostým minimem chyb a překlepů.

Experimentální část obsahuje tři hlavní experimenty: (1) studium preference barev u druhu makak rhesus v nepotravním kontextu (respektive s nepotravními objekty); (2) preference barev u druhu makak rhesus v potravním kontextu; (3) studie preference barev u dětí (3-12 let).

Prezentované experimenty ukázaly u makaků preferenci pro červenou barvu v potravním kontextu a u dětí i v nepotravním kontextu. Preference červené barvy nasvědčuje tomu, že trichromatické vidění mohlo přinášet adaptivní výhodu především při detekci potravy.

Petra začala na své diplomové práci pracovat už během bakalářského studia a během práce prokázala značné množství vytrvalosti i psychické odolnosti při konfrontaci s obtížemi, které behaviorální testování primátů přináší. Domněle jednoduchý původní experiment s makaky se v průběhu rozrostl do komplexnějšího projektu, který obsahuje i část zabývající se preferencí barev u dětí (tato část je prezentována nyní), pokusy s preferencí barev u jiných druhů non-humánních primátů (které jsou součástí další vznikající diplomové práce) i mezikulturní data.

V průběhu řešení práce prokázala diplomantka přesvědčivě schopnost vyhledávat relevantní zdroje, zpracovávat je, provádět, vyhodnocovat a interpretovat experimenty. Prokázala také zřejmý potenciál pro samostatnou vědeckou práci.

Diplomovou práci Petry Skalníkové doporučuji k obhájení a navrhuji stupeň hodnocení „výborně“.

RNDr., PhDr. Tereza Nekovářová, PhD.

Aplikované neurovědy a zobrazení mozku

Národní ústav duševního zdraví, Klecany

Katedra zoologie

Přírodovědecká fakulta UK